

Arkitektur- og standardiseringsrådets møte #1 2019

Referat

Arkitektur og standardiseringsrådet - møte #1 2019

Sted og tid: Difi Oslo, tirsdag 15 oktober kl 09:00 – 14:00

Agenda

Tid	Saksnr	Tittel	Ansvarlig
0900		Velkommen. Plan og agenda for oppstartsmøte	Sekretariatet/Leder
0910		Presentasjon av deltakere	Alle
1000		Benstrekk og kaffe – 10 min	
1010	19-1	Bakgrunn/historie for standardiseringsrådet og Arkitektur- og standardiseringsrådet	Bent Vangli, Arkivverket og leder i Arkitektur- og standardiseringsrådet og Trond Os Haare, Difi
1020	19-2	Formål og mandat	Rune Karlsen, Sekretariatet Difi
1030	19-3	Oppgaver/ansvar/arbeidsform	Rune Karlsen, Sekretariatet Difi
1050	19-4	Hvilket arkitekturperspektiv jobber vi ut ifra	Trond Os Haare, Difi
1100		LUNSJ – 60 min	
1200	19-5	Fokusområder og avgrensninger kortere og lengre sikt for rådet	Bent Vangli Arkivverket og leder i Arkitektur- og standardiseringsrådet
1225	19-6	Presentasjon av arkitekturprinsipper, faglig forankring	Trond Os Haare, Difi
1255		Benstrekk og kaffe – 10 min	
1305	19-7	Orientering - utredning av HTTPS som obligatorisk standard	Håkon Styri, Difi
1320	19-8	Orientering fra Standard Norge	Haakon Heyerdahl, Standard Norge
1335	19-9	Forslag til fremtidige saker	Alle
1345		Eventuelt	Sekretariatet
1400		Vel hjem!	

Deltakere

Virksomhet og navn		Tilstede	Fravær
Medlemmer			
Arkivverket	Bent Vangli	X	
Brønnøysundregistrene	Geir Ørnulf Olsen	X	
Difi	Trond Os Haare	X	
Direktoratet for -ehelse	Thomas Rosenlund	X	
Kartverket	Magnus Karge	X	
KS/KS	Geir Kristian Hansen	X	
KS/Oppland	Kasper Hansen		X

fylkeskommune			
KS/Bergen kommune	Jens Riis	X	
KS/Oslo kommune	Eirik Broen	X	
KS/Ullensvang kommune	Andreas Sigvaldsen	X	
NAV	Håkon Røstad	X	
Norstella	Jon Arve Risan	X	
Skatteetaten	Endre Grøtnes		X
Standard Norge	Haakon Heyerdahl	X	
Unit	Heidi Joanne Bergh-Hoff	X	
Sekretariatet (Difi)	Rune Karlsen (møteleder)	X	
Sekretariatet (Difi)	Elianne Eggum	X	
Deltakere i forbindelse med sakene		Saker	
Difi	Håkon Styri	19-07	

Hovedpunkter og oppsummering

Velkommen til Arkitektur- og standardiseringsrådets møte #1 / 2019

13 deltakere møtte. I tillegg stilte presentasjonsholder for sak 19-7.

2 deltakere hadde meldt forfall.

Sekretariatet v/Rune Karlsen og leder i Arkitektur- og standardiseringsrådet Bent Vangli fra Arkivverket ønsket velkommen til møtet og det nye rådet.

Alle deltakere presenterte litt om seg selv og virksomheten de representerer.

Kommentarer og innspill:

- Flere kommentarer på at det er viktig at vi (rådet) må bli enige om hva vi mener med arkitektur og at arkitekturprinsipper må operasjonaliseres.
- Rådet er også opptatt av at de to ulike områdene (arkitektur og standardisering) klarer å samarbeide best mulig, i hvilken retning rådet skal gå – at det ikke skal bli en «mastodont», og at det er varierende målgrupper for arbeidet og produktene, fra små kommuner til store virksomheter og sektorer
- Operasjonalisering av arbeidet i rådet ble uttrykt som viktig. Også viktig at rådet videre definerer hva som menes med operasjonalisering.
- Forventninger fra rådet om å bli orientert om hvordan Digitaliseringsdirektoratet utvikler seg. Kan være viktig i forhold til rådet og i hvilken retning rådet skal ta.

Informasjons – og beslutningssaker:

19-1 **Bakgrunn og historie for Standardiseringsrådet og Arkitektur- og standardiseringsrådet**

Ansvarlig: Bent Vangli, Arkivverket og Trond Os Haare, Difi.

Bent presenterte litt om historie og bakgrunn for etableringen av standardiseringsrådet.

Trond presenterte litt om bakgrunnen for etablering av Arkitektur- og standardiseringsrådet.

Kommentarer og innspill

- Difi skal ikke lage produkter alene og pushe disse. Kompetanse og erfaring er ute hos virksomhetene og vi lager ting best sammen. Difi er eier av rådet, men ønsker å forvalte rådet sammen. Rådet har en sammenheng og noe samarbeid med Skate, men Skate skal ikke styre dette rådet eller motsatt. Difi koordinerer mellom rådene.
- Rådet må se ting i sammenheng/det store bildet.
- Skate har et aktivt arbeidsutvalg (AU) som har månedlige møter. Det vil bli samarbeid og orienteringer på tvers av Skate AU og dette rådet.
- Rådet er et faglig råd og det er viktig at det er rom for faglige diskusjoner i rådet.
- Rådet er nylig etablert og det er gode muligheter for rådet selv til sette retning og innhold på agenda og arbeidet i rådet, med mandatet som et rammeverk.

Oppsummering

- Informasjon og diskusjon tas til etterretning og tas med i det videre arbeidet i rådet.

19-2 **Formål og mandat for Arkitektur- og standardiseringsrådet**

Ansvarlig: Difi v/sekretariatet/Rune Karlsen

En oppsummering av formål og mandat ble presentert, inkl rådets rolle og avgrensninger.

Kommentarer og innspill

- Det var noe spørsmål og diskusjon rundt behovet for rådet og hvilke behov rådet skal dekke. Flere innspill på at rådet må være brukerdrevet og behovsprøvd, i tillegg til at det er viktig at rådet blir enige om hvilken rolle rådet skal ha, som ikke allerede er dekket av andre råd, rundskriv etc.
- Offentlig forvaltning har overordnede mål, f.eks sammenhengende tjenester, hvordan kan rådet og arbeid med arkitektur og standardisering bidra til dette?
- Innspill på at det er vanskelig, kanskje spesielt for kommuner å forholde seg til alle ulike instanser i den daglige samhandlingen og at det er viktig å omsette arbeidet i rådet i praksis.
- Mandatet er relativt vidt, og det kan være at rådet selv bør avgrense noe slik at man klarer å utarbeide operasjonelle produkter. Ytterligere avklaringer på forventninger til rådet bør også gjøres.
- Dersom det kommer inn mange saker til rådet kan sekretariatet sammen med rådet vurdere om det er behov for flere møter eller ekstra møter utover fire møter per år.

- Rådet og arbeidet her handler mye om digital samhandling. Det er generelt behov for mer samhandling. Rådet bør arbeide med hvordan vi får til dette.
- IT-begrepet ble også tatt opp. Er «IT» for snevert og bør uttrykket «IT-standardisering og IT-arkitektur» endres til i retning av at rådet skal jobbe med standardisering og arkitektur innenfor IT, samhandling etc.? Dette vil tas opp videre i kommende møte(r).

Oppsummering

- Informasjon og diskusjon tas til etterretning og tas med i det videre arbeidet i rådet.

19-3 Oppgaver, ansvar og arbeidsform

Ansvarlig: Difi v/sekretariatet/Rune Karlsen

En oppsummering av rådets oppgaver, ansvar og arbeidsform ble presentert.

Temaer var møter, referanse katalogen, arkitekturrammeverk, sekretariat, kompetansesentre, internasjonalt arbeid og gjeldende forskrift.

Rådet er rådgiver for digital samhandling i offentlig forvaltning.

Kommentarer og innspill

- Det ble presisert at IT-løsninger også handler mye om lovverk og jus og at det er viktig å utvikle denne kompetansen for de som arbeider med IT-løsninger. Resten av virksomheten/organisasjonen må forstå dette og være med på dette.
- Det snakkes om nasjonale løsninger. Har rådet det nasjonale mandatet i praksis? Forslaget om et nasjonalt tjenesteregister ble også nevnt i diskusjonen. Skal dette, inkludert hvem som eier tjenestene kunne diskuteres i rådet?
- Andre innspill her var at rådet må snakke om konkrete problemstillinger, kanskje avgrense oss noe, men samtidig se ut over «IT» og at vi bør se på hva EU (kommisjonen) gjør og har fokus på.
- Videre ble det tatt opp at det er viktig at vi klarer å forvalte standarder vi vedtar og at regelmessig revisjon av både standarder og (arkitektur)prinsipper er viktig, slik at disse er oppdaterte og aktuelle. Spørsmål om hvem som skal produsere komponenter/produkter rådet vedtar ble også tatt opp.
- Når det gjelder standarder så skal rådet i hovedsak velge standarder og ikke lage standarder.
- Det ble kommentert at innholdet i Referanse katalogen kan virke noe tilfeldig, men at det kan være vanskelig å endre i etterkant. Det ble bekreftet at Referanse katalogen har en lang historie og at innholdet der ikke er bygget opp systematisk og strukturert. Dette kan være noe rådet og sekretariatet bør se videre på.
- Difi's rolle og ansvar gir Difi en god oversikt over hva som allerede er igangsatt og gjøres i offentlig forvaltning knyttet til rådets rolle, ansvar og tilgrensende områder.

Oppsummering

- Informasjon og diskusjon tas til etterretning og tas med i det videre arbeidet i rådet.

19-4 Hvilket arkitekturperspektiv jobber vi ut ifra?

Ansvarlig: Difi v/Trond Os Haare

Orientering og innspill på arkitekturperspektivet ble presentert.

Områder og temaer som ble trukket frem var OECD vurdering (av Norge) og digital agenda, nasjonal arkitektur og arkitekturrammeverk og forvaltningsoppgaver for rådet.

Kommentarer og innspill

- Torget (hos Difi) gir en oversikt over fellesløsninger og en vei inn videre til forvalteren. Mye arbeid gjenstår på Torget, spesielt i bakgrunnen. Det er ikke så nøye hvem som forvalter den enkelte fellesløsning. Dersom det ikke er behov for et produkt/standard etc så bør man fjerne/avvikle dette, ikke holde fast på dette.
- Felles datakatalog og KVU/prosjekt deling av data er to parallelle miljøer. Felles datakatalog er utviklet gjennom prosjektet i BRREG, men med Difi som premissgiver. Arbeidene bør sees i sammenheng og integreres sammen.

Oppsummering

- Informasjon og diskusjon tas til etterretning og tas med i det videre arbeidet i rådet

19-5 Fokusområder og avgrensninger for rådet, kortere og lengre sikt

Ansvarlig: Arkivverket v/Bent Vangli

Bent presenterte noen tanker rundt hva rådet kan tenkes fokusere på på kortere og lengre sikt.

Bakgrunnen er mandatet og spesielt formålet der, nedslagsfeltet for rådet og overordnet arbeidsprosess.

Kommentarer og innspill

- Det ble tatt opp hvordan vi skal jobbe med arkitekturarbeid og om VANOS-gruppen kan være aktuelt å bruke (som fagforum)?
- En del åpne spørsmål ble stilt som må diskuteres videre. Bl.a. Hvor trykker skoen? Hva er det vi skal løse? Kan vi bruke modeller og bilder på hva og hvordan? Skal vi gjøre årlige undersøkelser på f.eks bruk av standarder (hvor mye er de brukt)? Er det trender og områder vi skal følge spesielt?
- Innspill ble gitt på at arkitekturprinsipp og standarder bør finnes på samme sted og det skal være enkelt å finne disse på nettet (hos Difi)
- Arkivverket/Bent: Arkitekturprinsipp og standarder bør finnes på samme sted. Vi bør finne en god måte å dokumentere og selge produktene våre på.
- KMD er tydelig på at dette er Difi sitt råd. Det er forankret i KMD, mens forskrift og forskriftsendringer ligger hos KMD.

Oppsummering

- Informasjon og diskusjon tas til etterretning og tas med i det videre arbeidet i rådet

19-6 Reviderte arkitekturprinsipper – faglig forankring

Ansvarlig: Difi v/Trond Os Haare

Difi v/Trond presenterer de reviderte arkitekturprinsippene og ønsker å få innspill og en faglig forankring fra rådet.

I presentasjonen ble følgende temaer omtalt: prosess og bakgrunn, anbefalt tiltak, virkninger og forutsetninger for gjennomføring, høringsrunden, forslaget til nye prinsipper, innspill på foreslåtte prinsipper og videre prosess.

Kommentarer og innspill

- Difi ønsker tilbakemelding på de reviderte prinsippene så snart som mulig
- Innspill fra kommunesektoren på at så lenge det bare blir anbefalt for kommunesektoren, så blir det ikke innført. Det er viktig at det blir gjeldende for kommunesektoren på lik linje som for statlige virksomheter. Dvs at også (arkitektur)prinsippene bør bli obligatoriske.
- Det ble også gitt innspill på og stilt spørsmål ved om det er mulig å innføre samme prinsipp for store statlige virksomheter som for små og store kommuner? Er produktet bra nok så behøver man ikke gjøre det obligatorisk.
- Et prinsipp er ikke et absolutt krav. Man kan fravike prinsipp om dette begrunnes.
- Det gis også innspill og eksempel på at arkitekturprinsipp er innført med stor suksess i en kommune. Her gjøres det halvårlig revisjon av prinsippene og veldig mye av anskaffelsene er standardisert. Viser til at om prinsippene er gode blir disse brukt (automatisk).
- Innspill gis også på at det alltid vil hjelpe å ha prinsipper o.l. obligatoriske for å få gjennomføring og at motivasjonen blir større.
- Det gis flere innspill på at arkitekturprinsippene er veldig mye forbedret fra det som var på høring. Flere har gitt mange innspill i høringen og omtrent alle disse er tatt inn og tatt hensyn til. Arkitekturprinsippene er nå gode, presise og tydelige.
- Det ble dog stilt spørsmål ved om digitaliseringsrundskrivet bør skrive disse som obligatoriske eller om de skal være nedfelt i forskrift? Men heller burde være anbefalinger. Gir de oss noe utover alt det andre som finnes? Ref. skystrategier, GDPR etc.
- Innspill fra Difi på at prinsippene retter seg mot en annen målgruppe og det ikke gjør så mye om de overlapper med noe annet (retningslinjer etc)

Oppsummering

- Prinsippene er vesentlig forbedret etter den offentlige høringen
- Rådet fremhever behovet for jevnlig oppdatering og forvaltning av prinsippene, og påpeker at en regjeringsforankring av prinsippene ikke må legge hindringer for en løpende og smidig forvaltning
- Skriftlige innspill i etterkant av møtet vil bli vurdert av Difi før endelig versjon av de reviderte prinsippene sendes KMD
- Rådet gir sin tilslutning til de nye prinsippene

19-7 Utredning av HTTPS som obligatorisk standard

Ansvarlig: Difi v/Håkon Styri (Avd Digital transformasjon/Informasjonssikkerhet)

Håkon presenterte Difis utredning av HTTPS som en obligatorisk standard. Utredningen er svaret fra Difi til KMD på oppdrag 14 i KMD's tildelingsbrev til Difi. Dette temaet har tidligere vært oppe i Standardiseringsrådet og har fått tilslutning derfra for å utrede dette videre.

Kommentarer og innspill

- Innspill på noen synes estimatet for kostnader er lavt og om det bør være en mer konkret ordlyd enn å bruke HTTPS?
- Det er vanskelig å beregne kostnad/konsekvens av å ikke gjøre dette obligatorisk.
- Det er ikke innført straffegebyr. Kostnaden ved å «bli borte» i søkemotorer og at folk ikke får koblet seg opp er vanskelig å beregne økonomisk. Redusert tillit til offentlige virksomheter/offentlig forvaltning vil være en minimumskostnad. I utredningen har man tatt en vurdering, men ikke en uttømmende samfunns(økonomisk)analyse. Har prøvd å være effektive og ikke vurdere videre noe som bør være innlysende.

Oppsummering

- Ingen større innvendinger mot utredningen og forslaget
- Informasjonen tas til etterretning

19-8 Orientering fra Standard Norge

Ansvarlig: Standard Norge v/Haakon Heyerdahl

Presentasjonen om Standard Norge (rolle, ansvar og arbeid) ble utsatt til neste møte da vi var bak tidsskjema og begynte å løpe ut for tid.

19-9 Forslag til fremtidige saker

Ansvarlig: Difi v/sekretariatet/Rune Karlsen

Sekretariatet v/Rune Karlsen presenterte kort to konkrete pågående saker som sannsynligvis vil komme opp til rådet i neste møte i desember. Dette gjelder revidering av Referanse katalogen og standarder for Begrepskoordinering og begrepsharmonisering og standard for Beskrivelse av datasett og datakataloger (DCAT-AP-NO).

Ellers ble det oppfordret til å gi innspill på forslag til fremtidige saker og temaer til diskusjon og behandling i rådet.

Kommentarer og innspill

Det er ønskelig å bruke en del tid nå i denne (start)fasen på hvordan vi skal jobbe fremover. Vi har mange spørsmål, men ikke alle svar nå. Vi skal komme frem til svarene sammen.

- Hva er utfordringene vi skal løse?
- Hva er produktet vårt?
- Hvordan dokumenteres/selges det?

Alle oppfordres til å sende innspill på saker.

Oppsummering

Sekretariatet v/Rune og/eller Bent (leder) ønsker innspill på saker, helst 2-3 uker, slik at vi kan ta med/ta hensyn til dette i agenda til neste møte.

Det vil settes av mer tid til flere diskusjoner i neste møte, inkl spørsmål som gjelder rådets mandat.

Eventuelt

Ingen flere saker ble tatt opp.

Møter i 2019 (preliminært):

- **Tirsdag 10. desember kl 09 – 14 (senest)**

Møter i 2020 (preliminært):

- **Tirsdag 24. mars kl 09 - 14 (senest)**
- **Tirsdag 23. juni kl 09 - 14 (senest)**
- **Tirsdag 29. september kl 09 -14 (senest)**
- **Tirsdag 15. desember kl 09 -14 (senest)**

Dato og referent

Oslo, 15.10.2019

Difi v/Elianne Eggum og Rune Karlsen

Versjon og status

0.5 - Under arbeid

0.9x - Utkast – til kommentarer hos deltakerne

1.0 - Ferdig – forbehold om formell godkjenning

1.0 - Endelig